

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/86/2018
Identifikačné číslo spisu: 5018200069
Dátum vydania rozhodnutia: 27.11.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5018200069.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: R. P., bytom X. XXX, právne zastúpeného Mgr. Martinou Chorváthovou, advokátkou, so sídlom A. Kmeťa 28, Martin, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 37034-3/2017-BA zo dňa 13. decembra 2017, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo dňa 22. mája 2018, č.k. 29Sa/7/2018-41, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 29Sa/7/2018-41 zo dňa 22. mája 2018 z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Žiline (ďalej v texte len „krajský súd“) právoplatným uznesením č.k. 29Sa/7/2018-41 zo dňa 22. mája 2018 postupom podľa ustanovenia § 98 ods. 1 písm. d/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) žalobu žalobcu odmietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Dôvodom odmietnutia žaloby bola skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie bolo žalobcovi doručené dňa 22. decembra 2017 a žaloba bola podaná na pošte dňa 23. februára 2018, t.j. po uplynutí zákonnej 2-mesačnej lehoty na jej podanie, a teda žaloba bola podaná oneskorene. O trovách konania rozhodol podľa § 170 písm. a/ SSP.

2. V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal preskúmania zákonnosti a následne zrušenia rozhodnutia žalovanej č. 37034-3/2017-BA zo dňa 13. decembra 2017, ktorým žalovaná odvolanie žalobcu, podané proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Martin č. 8413-1/2017-MT zo dňa 24. februára 2017, vo veci prerušenia povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, zamietla v celom

rozsahu a napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Martin potvrdila. Uvedeným rozhodnutím správny orgán prvého stupňa, podľa § 178 ods. 1 písm. a/ prvý bod zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) rozhodol, že samostatne zárobkovo činné osobe -R. P. nevzniklo prerušenie povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia od 26. augusta 2015 do 20. júla 2016.

3. Krajský súd uviedol, že z doručeny pripojenej k napadnutému rozhodnutiu v administratívnom spise žalovanej je zrejmé, že pošta vykonala prvý neúspešný pokus o doručenie s výzvou o opakované doručenie dňa 18. decembra 2017, opakované doručenie zásielky s napadnutým rozhodnutím bolo vykonané dňa 19. decembra 2017, pričom toto bolo tiež neúspešné, a preto v súlade s § 212 ods. 4 druhá veta zák. č. 461/2003 Z.z. dňa 19. decembra 2017 uložila zásielku na pošte. Lehota troch dní začala plynúť prvým dňom po uložení zásielky, t.j. dňa 20. decembra 2017. Tretí deň uloženia pripadol na deň 22. decembra 2017 (piatok, pracovný deň). Tento deň je dňom doručenia napadnutého rozhodnutia v zmysle § 212 ods. 4 tretia veta zák. č. 461/2003 Z. z. Skutočnosť, že po tomto dni v odbernej lehote na pošte žalobca rozhodnutie fyzicky prevzal, a to dňa 27. decembra 2017, nemá vplyv na moment riadneho doručenia zásielky fikciou doručenia na tretí deň po uložení zásielky na pošte, a teda ani na moment začatia plynutia lehoty na podanie správnej žaloby.

4. Krajský súd zároveň poukázal na to, že podmienkou doručenia zásielky fikciou doručenia na tretí deň po uložení zásielky na pošte je tiež skutočnosť, že adresát - žalobca sa v čase doručovania zásielky v mieste bydliska (doručenia) zdržiaval. V danom prípade táto podmienka bola splnená, nakoľko žalobca v žalobe netvrdil ani nepreukázal, že v čase doručovania napadnutého rozhodnutia žalovanej sa na adrese bydliska nezdržiaval. Pritom dôkazné bremeno preukázať, že adresát sa v čase doručovania v mieste doručovania nezdržiaval, znáša adresát, a nie správny orgán, resp. súd.

5. Ani čestné vyhlásenie adresáta, že sa v mieste bydliska nezdržiaval v čase doručovania, však na unesenie dôkazného bremena nepostačuje, lebo ide iba o tvrdenie, pričom je potrebný aj objektívny dôkaz preukazujúci, že v kritickom čase bol na inom mieste. Krajský súd zdôraznil, že za relevantný možno označiť len taký dôkazný prostriedok, ktorý je spôsobilý objektivizovať okolnosti pobytu adresáta, a teda nepochádza zo sféry dispozície adresáta, resp. jemu blízkej osoby. Čestné prehlásenie adresáta a jemu blízkej osoby (syn žalobcu) postráda požadovanú mieru hodnovernosti, u listín tohto charakteru nemožno a priori vylúčiť účelovosť podaného vyhlásenia.

II.

6. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 písm. g/ a j/ SSP, lebo mal za to, že jeho podanie bolo nezákonne odmietnuté a súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

7. Pokiaľ Krajský súd Žilina podanú správnu žalobu podľa § 98 ods. 1 písm. d/ SSP odmietol, nakoľko bola podaná oneskorene, s takýmto vyhodnotením skutočností žalobca nesúhlasil. Uviedol, že sa v mieste trvalého pobytu, kde mu bola zásielka doručovaná, v čase doručovania zásielky nenachádzal, nakoľko od 18.12.2017 do 26.12.2017 sa zdržiaval u syna R. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX/C, L., kde trávil i vianočné sviatky. O tom, že mu bola doručovaná zásielka sa dozvedel po príchode domov 26.12.2017 a nasledujúci pracovný deň si zásielku aj vyzdvihol. Za deň doručenia preto považoval 27.12.2017, a preto aj ním podaná žaloba bola podaná v zákonom stanovenej lehote. Tieto skutočnosti potvrdil svojim prehlásením zo dňa 20.04.2018 a prehlásením svojho syna R. P. zo dňa XX.XX.XXXX, u ktorého sa zdržiaval počas vianočných sviatkov 2017.

8. Ďalej žalobca uviedol, že z okolností, že prehlásenie o pobyte učinil jeho syn, úvaha krajského súdu sa mohla javiť ako logická, ale nakoľko sa jednalo o obdobie Vianoc, ktoré väčšina ľudí trávi s najbližšou rodinou, a teda aj on Vianoce strávil so synom a s jeho rodinou, nebolo preto namieste považovať takýto dôkaz apriori za účelový. Uviedol, že nemal ako inak spoľahlivo preukázať, kde sa zdržiaval, nakoľko niektorí jeho známi síce vedeli, že sa chystal na návštevu za synom, ale samozrejme nemohli dosvedčiť,

že ho videli u syna. Takže jedinými spoľahlivými svedkami miesta jeho pobytu boli rodinní príslušníci. Žalobca mal teda za to, že krajský súd nesprávne vyhodnotil ním predložené listinné dôkazy, nakoľko nevychádzal i z ďalších okolností (vianočné obdobie), ktoré ukazovali ním predložené dôkazy v inom svetle. Mal za to, že dostatočne a spoľahlivo preukázal miesto svojho pobytu a preto doručenie dňom 22.12.2017 považoval za neúčinné, keďže sa v mieste trvalého pobytu nezdržoval a za deň doručenia zásielky považoval 26.12.2017. Na základe uvedeného správna žaloba, ktorá bola podaná dňa 23.02.2018 v zákonnej lehote, bola odmietnutá v rozpore so zákonom.

9. Žalobca navrhol v súlade s vyššie uvedenými sťažnostnými dôvodmi podľa § 462 ods. 1 SSP zrušiť uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 22.05.2018, sp.zn. 29Sa/7/2018, a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil trovy konania na krajskom i kasačnom súde a navrhol, aby mu tieto boli v celom rozsahu priznané.

III.

10. Žalovaná v písomnom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že nie je v jej kompetencii skúmať včasnosť podania správnej žaloby, ale je to vecou konajúceho súdu. Relevantným dôkazom je doručenka, z ktorej ako verejnej listiny preukazujúcej pravdivosť údajov v nej uvedených, vychádzala pri vyznačovaní právoplatnosti predmetného rozhodnutia. Pre doručenku platí vyvrátiteľná domnienka jej správnosti, pričom jej správnosť sa v súdnom alebo správnom konaní nedokazuje, dokazuje sa len jej prípadná nesprávnosť.

IV.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal predmetné uznesenie krajského súdu v súlade s § 455 SSP bez pojednávania a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu bola podaná nedôvodne.

12. Podľa § 438 ods. 1 SSP kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

13. Podľa § 440 ods. 1 písm. g/ a j/ SSP, kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a podanie bolo nezákonne odmietnuté.

14. Podľa § 453 ods. 1 SSP kasačný súd je viazaný rozsahom kasačnej sťažnosti; to neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý kasačnou sťažnosťou nebol dotknutý.

15. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

16. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

17. Podľa § 181 ods. 1 SSP fyzická osoba alebo právnická osoba musí správnu žalobu podať v lehote dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy, proti ktorému smeruje, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.

18. Podľa § 181 ods. 4 SSP zmeškanie lehoty podľa odsekov 1 až 3 nemožno odpustiť.

19. Podľa § 98 ods. 1 písm. d/ SSP správny súd uznesením odmietne žalobu, ak bola podaná oneskorene.

20. Podľa § 172 ods. 1 veta prvá zák. č. 461/2003 Z.z. na konanie vo veciach sociálneho poistenia sa

nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

21. Podľa § 212 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z., ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

22. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal preskúmania zákonnosti a následne zrušenia horeoznačeného rozhodnutia žalovanej. K žalobe sa vyjadrila žalovaná podaním zo dňa 5. apríla 2018, v ktorom o.i. poukázala na podanie žaloby po lehote. Žalobca v nadväznosti na doručené vyjadrenie predložil svoje prehlásenia zo dňa 20. apríla 2018 a tiež prehlásenie svojho syna zo dňa 16. apríla 2018, v ktorých obaja zhodne uviedli, že žalobca sa v dňoch od 18. decembra 2017 až 26. decembra 2017 zdržiaval u syna v Brne, a nie na adrese trvalého pobytu, kde mu bola doručovaná zásielka žalovanej. Krajský súd žalobu odmietol s poukazom na to, že nakoľko napadnuté rozhodnutie bolo žalobcovi doručené 22. decembra 2017 a žaloba bola podaná na pošte dňa 23. februára 2018, treba konštatovať, že žaloba bola podaná po uplynutí 2-mesačnej lehoty na jej podanie.

23. V súvislosti s vyhodnotením včasnosti podania žaloby žalobcom je v prejednávanej veci sporné posúdenie splnenia zákonných podmienok na uplatnenie fikcie doručenia napadnutého rozhodnutia žalobcovi. V podstatnej otázke, či sa žalobca v relevantnom čase troch dní od uloženia doručovaného rozhodnutia zdržiaval na adrese trvalého pobytu, kam mu toto rozhodnutie bolo doručované, dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu.

24. Kasačný súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že žalobca správnomu orgánu neoznámil inú adresu na doručovanie, a preto mu boli zásielky doručované na adresu trvalého pobytu.

25. Z uvedených dôvodov bolo namieste, aby krajský súd, ako orgán súdnej moci príslušný na vykonanie súdneho prieskumu opravným prostriedkom napadnutého administratívneho rozhodnutia, skúmal včasnosť podaného opravného prostriedku v nadväznosti na splnenie podmienok fikcie doručenia napadnutého rozhodnutia podľa § 212 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z.

26. Kasačný súd v tejto súvislosti ďalej poukazuje na to, že vo vzťahu k preukázaniu možnosti prevziať si doručovanú úradnú zásielku žalobcom na adrese ním označenej, nemá žalovaná žiadnu dôkaznú povinnosť. Naopak, je na žalobcovi, aby preukázal, že v relevantnom čase doručovania zásielky a v čase troch dní jej uloženia, si objektívne nemohol prevziať zásielku z dôvodu dočasného pobytu na inom mieste.

27. Námietku napádajúcu nezákonné odmietnutie veci kasačný súd hodnotí ako nedôvodnú. Krajský súd sa dôkladne zaoberal tak skúmaním podmienok náhradného doručenia podľa § 212 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z., ako i tvrdeniami žalobcu o jeho pobyte v relevantnom čase a predloženými prehláseniami, pričom možno konštatovať, že vo vzájomných súvislostiach predložené dôkazy a tvrdenia vyhodnotil správne, nakoľko žalobca vierohodným spôsobom nepreukázal, že sa v rozhodnom čase objektívne zdržiaval na inom mieste, z ktorého bolo objektívne nemožné prevziať predmetnú úradnú zásielku.

28. Dôkazné bremeno znášal žalobca, ktorý mal hodnoverným spôsobom preukázať, že sa ako adresát úradnej písomnosti na adrese trvalého pobytu - keďže v danom prípade neuviedol inú korešpondenčnú adresu ako adresu bydliska - v čase doručovania nezdržiaval. Prehlásenia žalobcu a jeho syna predložené žalobcom nie sú pre účely posúdenia včasnosti podania žaloby postačujúce, nakoľko nemajú vypovedaciu hodnotu a nedá sa na ich základe overiť tvrdenie, na akom mieste sa v čase doručovania napadnutého rozhodnutia žalobca zdržiaval.

29. V uvedenej súvislosti kasačný súd poukazuje na svoje skoršie rozhodnutie, a to rozsudok sp. zn.

4Sžo/14/2015 zo dňa 1. decembra 2015 ako i na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 278/2011 zo dňa 16. júna 2011, v ktorom vo vzťahu k dôkaznému bremenu adresáta, spojenému s náhradným doručením, bolo uvedené: „K otázke doručovania rozhodnutia tzv. náhradným doručením treba navyše podotknúť, že v rozpore s názorom sťažovateľky dôkazné bremeno preukázať, že adresát sa v mieste bydliska v čase doručovania nezdržoval, zaťažuje adresáta, a nie odosielateľa zásielky. Čestné vyhlásenie adresáta, že sa v mieste bydliska nezdržoval v čase doručovania, však na unesenie dôkazného bremena nepostačuje, lebo ide iba o tvrdenie. Je potrebný aj objektívny dôkaz preukazujúci, že v kritickom čase bol na inom mieste.“

30. Kasačný súd ďalej v zhode s názorom krajského súdu poukazuje na to, že na plynutie lehoty na podanie správnej žaloby nemá vplyv skutočnosť, že rozhodnutie žalobca prevzal osobne v priebehu plynutia lehoty na podanie správnej žaloby. Osobným prevzatím zásielky, ku ktorému došlo po uplynutí trojdňovej úložnej lehoty nedochádza k zmareniu fikcie, že zásielka sa považuje za doručenie v tretí deň uloženia na pošte a lehota na podanie správnej žaloby sa nepočíta až od skutočného prevzatia zásielky, ale od posledného dňa trojdňovej úložnej lehoty. Iným spôsobom počítania lehoty by mohlo dôjsť k protiprávnemu mareniu účinkov doručenia a k nedôvodnému predlžovaniu lehoty na podanie správnej žaloby.

31. V zmysle vyššie uvedeného zásielka s rozhodnutím žalovanej bola žalobcovi doručovaná uložením na pošte a tretí deň jej uloženia sa považuje za deň jej doručenia. V konkrétnom prípade týmto dňom je 22. december 2017, odo dňa ktorého začala žalobcovi plynúť lehota na podanie správnej žaloby. Tento zákonný postup pri náhradnom doručovaní bol dodržaný, preto s uložením zásielky spája právo právne účinky, a to aj účinok určenia začiatku počítania lehoty na podanie správnej žaloby.

32. Na záver kasačný súd poukazuje tiež na to, že žalobca sám ako účastník konania vedeného žalovanou nebol dostatočne opatrný pri ochrane svojich práv. V súlade so zásadou, že právo patrí bdelým, teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv, neodkladajú svoje rozhodnutia týkajúce sa uplatnenia práv na poslednú chvíľu, svoje procesné úkony pripravujú s dostatočným časovým predstihom, nespoliehajú sa na náhodu, predvídajú aj možnosti vzniku komplikovaných situácií sťažujúcich výkon práv a ich uplatnenie v stanovených lehotách (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 248/2006), mal žalobca správnu žalobu podať v dvojmesačnej lehote, keď ako sám uviedol s rozhodnutím žalovaného sa oboznámil dňa 27. decembra 2017, pričom správnu žalobu podal až takmer po uplynutí dvoch mesiacov.

33. Kasačný súd sa oboznámil s obsahom podanej kasačnej sťažnosti, ako aj s obsahom administratívneho spisu žalovaného a dospel k záveru, že krajský súd náležite zistil skutkový stav v súvislosti s podanou žalobou proti rozhodnutiu žalovanej a správne vyhodnotil, že nie sú splnené podmienky na prejednanie a rozhodnutie veci, nakoľko žaloba bola podaná po zákonom stanovenej lehote.

34. Z kasačnej sťažnosti nie je možné vyvodiť okolnosti, ktoré by mohli mať za následok prehodnotenie záverov krajského súdu.

35. Vzhľadom na uvedené dôvody považoval kasačný súd rozhodnutie krajského súdu vo výroku za vecne správne, a preto kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú podľa § 461 SSP, zamietol.

36. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP a nepriznal účastníkom náhradu trov tohto konania, keďže žalobca v tomto konaní nebol úspešný a žalovanej právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

37. Toto uznesenie kasačného súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.